

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 93/21
Luksemburgā, 2021. gada 3. jūnijā

Spriedums lietā C-650/18
Ungārija/Parlaments

Tiesa noraida Ungārijas prasību par Parlamenta rezolūciju, ar ko sāka procedūra, lai konstatētu, ka ir droša varbūtība, ka šī dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība

Aprēķinot šīs rezolūcijas pieņemšanas laikā nodotās balsis, Parlaments pamatoti izslēdza atturēšanās ņemšanu vērā

2018. gada 12. septembrī Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju¹ par priekšlikumu, kurā Eiropas Savienības Padome saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu² tiek aicināta konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt kopējās vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība. Ar šo deklarāciju tika sākta LES 7. pantā paredzētā procedūra, kuras rezultātā var tikt apturētas noteiktas tiesības saistībā ar attiecīgās dalībvalsts dalību Savienībā.

Saskaņā ar LESD 354. panta ceturto daļu, kurā ir noteikta balsošanas kārtība LES 7. panta piemērošanai, Parlamentam attiecīgā rezolūcija esot jāpieņem ar divu trešdaļu balsu vairākumu, ko nodevis tā locekļu vairākums. Piemērojot tā reglamentu, kurā ir paredzēts, ka, lai aprēķinātu to, vai teksts pieņemts vai noraidīts, uzskaita tikai “par” un “pret” nodotās balsis, izņemot gadījumus, kad Līgumos ir paredzēts konkrēts balsu vairākums³, Parlaments par attiecīgo rezolūciju nodoto balsu aprēķinā ņēma vērā tikai tā locekļu balsis “par” un “pret” un izslēdza atturēšanos no balsojuma⁴.

Uzskatot, ka nodoto balsu aprēķinā Parlamentam esot bijis jāņem vērā atturēšanās, Ungārija saskaņā ar LESD 263. pantu cēla prasību atcelt šo rezolūciju.

Tiesa virspalātas sastāvā **šo prasību noraida**. Tā konstatē, pirmkārt, ka apstrīdēto rezolūciju var pārbaudīt tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu. Otrkārt, tā uzskata, ka **Parlamenta deputātu atturēšanās nav jāieskaita, lai noteiktu, vai ir sasniegts divu trešdaļu balsu vairākums**, kas minēts LESD 354. pantā.

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, Tiesa vispirms lemj par savu kompetenci lemt par šo prasību un pēc tam par tās pieņemamību.

Vispirms tā konstatē, ka LESD 269. pants, kurā ir paredzēta ierobežota iespēja celt prasību atcelt tiesību aktus, kurus Eiropadome vai Padome pieņēmusi LES 7. pantā paredzētajā procedūrā, neizslēdz Tiesas kompetenci izskatīt šo prasību. Proti, nosakot, ka šīs tiesības celt prasību ir pakļautas stingrākiem nosacījumiem nekā tās, kuras ir paredzētas LESD 263. pantā, LESD 269. pantā ir ietverts ierobežojums attiecībā uz Eiropas Savienības Tiesas vispārējo kompetenci

¹ Rezolūcija [2017/2131(INL)] (OV 2019, C 433, 66. lpp.).

² LES 7. panta 1. punktā ir paredzēts: “Padome pēc trešdaļas dalībvalstu, Eiropas Parlamenta vai Eiropas Komisijas pamatota priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar četru piektdaļu tās locekļu balsu vairākumu var konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka kāda dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt 2. pantā minētās vērtības. Pirms nākt klajā ar šādu konstatāciju, Padome uzklausa attiecīgo dalībvalsti un, pieņemot lēmumu saskaņā ar to pašu procedūru, var šai dalībvalstij adresēt ieteikumus.

Padome pastāvīgi pārbauda, vai pamatojums, uz kura balstīta konstatācija, vēl aizvien ir spēkā.”

³ Parlamenta Reglamenta 178. panta 3. punkts.

⁴ Rezolūcija tika pieņemta ar 448 balsīm “par”, 197 – “pret” un 48 klātesošie deputāti no balsojuma atturējās.

pārbaudīt Savienības iestāžu aktu tiesiskumu un līdz ar to tas ir jāinterpretē šauri. Turklāt Parlamenta rezolūcijas, kas pieņemtas saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu, LESD 269. pantā nav minētas. Tādējādi Līgumu autori nav vēlējušies izslēgt tādu aktu kā apstrīdētā rezolūcija no vispārējās kompetences, kas Eiropas Savienības Tiesai ir atzīta LESD 263. pantā. Šāda interpretācija turklāt var veicināt tā principa ievērošanu, saskaņā ar kuru Eiropas Savienība ir tiesiska Savienība, kas ir izveidojusi pilnīgu tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēmu, kuras mērķis ir uzticēt Eiropas Savienības Tiesai veikt Savienības iestāžu aktu tiesiskuma pārbaudi.

Turpinājumā Tiesa uzskata, ka apstrīdētā rezolūcija ir apstrīdams tiesību akts. Proti, tā rada saistošas tiesiskas sekas kopš tās pieņemšanas brīža, jo, kamēr Padome nav lēmusi par turpmāko rīcību, šīs rezolūcijas tūlītējas sekas ir tādas, ka tiek atcelts dalībvalstīm noteiktais aizliegums ņemt vērā Ungārijas valstspiederīgā patvēruma pieteikumu vai atzīt, ka tā izskatīšana ir pieļaujama⁵.

Turklāt apstrīdētā rezolūcija nav starpposma akts, kura tiesiskumu var apstrīdēt tikai tiesvedībā par galīgo aktu, kura izstrādes posms tas ir. Proti, pirmkārt, pieņemot šo rezolūciju, Parlaments nav izteicis pagaidu nostāju, pat ja vēlāki Padomes secinājumi par to, ka pastāv droša varbūtība, ka dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt Savienības vērtības, vēl ir atkarīgi no Parlamenta iepriekšējās piekrišanas. Otrkārt, attiecīgā rezolūcija rada autonomas tiesiskās sekas, jo, pat ja attiecīgā dalībvalsts var atsaukties uz šīs rezolūcijas prettiesiskumu, lai pamatotu savu iespējamo prasību atcelt tiesību aktu, kas vērsta pret vēlāku Padomes konstatējumu, šīs pēdējās minētās prasības iespējamā apmierināšana katrā ziņā neļautu novērst visas minētās rezolūcijas saistošās sekas.

Tomēr Tiesa uzsver, ka daži īpaši nosacījumi, kuri paredzēti LESD 269. pantā un kuri attiecas uz tādas atcelšanas prasības celšanu, kas vērsta pret Padomes konstatējumu, kuru var pieņemt pēc tāda pamatota Parlamenta priekšlikuma kā apstrīdētā rezolūcija, ir jāpiemēro arī prasībai atcelt tiesību aktu, kas saskaņā ar LESD 263. pantu ir vērsta pret šādu pamatotu priekšlikumu, jo pretējā gadījumā LESD 269. pantam tiktu atņemta tā lietderīgā iedarbība. Tādējādi šo pēdējo minēto prasību var celt tikai dalībvalsts, uz kuru attiecas pamatotais priekšlikums, un atcelšanas pamatus, kas ir izvirzīti šādas prasības pamatošanai, var pamatot tikai ar LES 7. pantā paredzēto procesuālo noteikumu pārkāpumu.

Otrkārt, lemjot par lietas būtību, Tiesa norāda, ka LESD 354. panta ceturtajā daļā ietvertais jēdziens "nodotās balsis" Līgumos nav definēts un ka šis autonomais Savienības tiesību jēdziens ir jāinterpretē atbilstoši tā ierastajai nozīmei ikdienas valodā. Tomēr šis jēdziens tā parastajā nozīmē ietver tikai balsojuma "par" vai "pret" izdarīšanu par attiecīgo priekšlikumu, savukārt atturēšanās, ko saprot kā atteikšanos ieņemt nostāju, nevar tikt pielīdzināta "nodotai balsij". Līdz ar to LESD 354. panta ceturtajā daļā paredzētais **noteikums, kurā ir noteikta balsošana ar nodoto balsu vairākumu, ir jāinterpretē kā tāds, kas izslēdz atturēšanās ņemšanu vērā.**

Tādējādi Tiesa, atgādinājusi, ka LESD 354. panta ceturtajā daļā ir ietverta divkārtīga balsu vairākuma prasība, proti, ka Parlamenta saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu pieņemtie tiesību akti ir jāapstiprina, pirmkārt, ar divām trešdaļām nodoto balsu un, otrkārt, ar Parlamenta deputātu balsu vairākumu, norāda, ka katrā ziņā atturēšanās tiek ņemta vērā, lai pārbaudītu, vai balsis "par" ir nodevis Parlamenta deputātu vairākums.

Visbeidzot, Tiesa uzskata, ka atturēšanās izslēgšana no nodoto balsu aprēķina LESD 354. panta ceturtais daļas izpratnē nav pretrunā ne demokrātijas principam, ne vienlīdzīgas attieksmes principam, it īpaši, ņemot vērā, ka Parlamenta deputāti, kas atturējās balsošanas laikā, rīkojās, zinot lietas apstākļus, jo viņi iepriekš tika informēti, ka atturēšanās netiks ņemta vērā nodoto balsu aprēķinā.

ATGĀDINĀJUMS. Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts.

⁵ Saskaņā ar 24. protokola par patvērumu Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņiem (OV 2010, C 83, 305. lpp.) vienīgā panta b) punktu.

Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106